

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

EU projekti: vodoopskrba, odvodnja, pročišćavanje otpadnih voda

Elizabeta Kos, dipl.ing., ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora

Hrvatsko-austrijski gospodarski susret

03.10.2023.

Pregled

	JUČER	DANAS	SUTRA
Stanovništvo priključeno na sustave javne vodoopskrbe	84%	86%	90%
Stanovništvo s mogućnošću priključenja na sustave javne vodoopskrbe	93%	95%	98%
Stanovništvo priključeno na sustave javne odvodnje	46%	53%	58%
Stanovništvo s mogućnošću priključenja na sustave javne odvodnje	49%	58%	61%
Stanovništvo priključeno na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda	35%	44%	48%
Razina funkcionalnosti sustava zaštite od poplava	76%	77%	87%

Pravna stečevina EU

- **Zakonom o vodama, Zakonom o financiranju vodnoga gospodarstva te podzakonskim aktima donesenim na temelju Zakona o vodama provedeno je usklađivanje s pravnom stečevinom EU u području voda**
- **Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/12) dogovoreni su prijelazni rokovi za postizanje usklađenja sa zahtjevima i ciljevima vodnih direktiva:**
 - ***Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ)*** - zaštita okoliša od negativnog utjecaja nedovoljno pročišćene komunalne otpadne vode
 - ***Direktive o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (98/83/EZ)*** - zaštita zdravlja ljudi od negativnih učinaka bilo kakvog zagađenja vode namijenjene za ljudsku potrošnju osiguravanjem njezine zdravstvene ispravnosti i čistoće

Pravna stečevina EU

- Prilagodba pravnoj stečevini EU je proces koji nikada ne prestaje, jer se pravna stečevina EU kontinuirano mijenja i dopunjuje te je potrebno intenzivno pratiti pravnu stečevinu EU
 - ***Direktiva o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (2020/2184 - preinaka) – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama (47/23)*** kojim se preuzimaju odredbe Direktive:
 - poboljšanje pristupa vodi namijenjenoj za ljudsku potrošnju za sve, a posebno za ranjive i marginalizirane skupine;
 - obveza provedbe procjene rizika i upravljanje rizikom u području sliva vodozahvata vode namijenjene za ljudsku potrošnju;
 - obveza provedbe procjene razine gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe i mjere za smanjenje gubitaka vode.

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Program ISPA

Financiranje iz prepristupnog programa pomoći ISPA koji je program pomoći EU namijenjen financiranju infrastrukturnih projekata u području prometa i zaštite okoliša te projekata tehničke pomoći koji su izravno vezani uz infrastrukturne projekte.

- alokacija za RH - 60 milijuna eura

Iz sektora vodnoga gospodarstva sufinanciran je projekt:

1. Program za vode i otpadne vode u Karlovcu ukupne vrijednosti 36 milijuna eura (kroz ISPA program 62,5%, iz zajma EBRD 27,78% te iz državnog proračuna 9,72%).

- Projekt je u cijelosti završen

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Operativni program zaštita okoliša 2007.-2013.

Financiranje započelo iz Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji nastavljeno iz Kohezijskog fonda

EU alokacija: 199,094 milijuna EUR

- iskorišteno 208.470.300 (104,71% alokacije)

Odobreno je ukupno 160 projekata, a u konačnici **provedeno 149 projekata**:

- 13 većih infrastrukturnih projekata
- 84 infrastrukturnih projekata malih intervencija
- 52 projekta tehničke pomoći za pripremu projektne dokumentacije

Ostvareni doprinos pokazateljima:

- 433.522 stanovnika priključeno na novu/obnovljenu javnu vodoopskrbnu mrežu
- 48.810 stanovnika priključeno na novu/obnovljenu mrežu odvodnje
- 220.000 ES kapacitet izgrađenih UPOV-a tj. stanovništvo obuhvaćeno novim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda

Slavonski Brod

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. - 6ii1 i 6ii2 (sustavi javne vodoopskrbe i odvodnje)

Tematski cilj	Investicijski prioritet	Specifični ciljevi	Alokacija (EUR)
6 Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa	6ii Ulaganje u sektor upravljanja vodama kako bi ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve	6ii1 Unaprjeđenje javnog vodoopskrbnog sustava u svrhu osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom	849.340.216 + 100 mil. od prometa => 949.340.216
		6ii2 Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda	

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. - 6ii1 i 6ii2 (sustavi javne vodoopskrbe i odvodnje)

☐ Stanje na 10/2016.

✓ **Odobren: 1 projekt** (Petrinja -
*20.9.2021.-povećana vrijednost
projekta; 7.4.2022. smanjeno zbog
apliciranja na FSEU)

- Ukupna vrijednost (s PDV-om): 69,0 mln. EUR (*57,2 mln. EUR)
- Prihvatljivi troškovi: 55,7 mln. EUR (*45,8 mln. EUR)
- EU bespovratna sredstva: 39,6 mln. EUR (*32,5 mln. EUR)

✓ ukupno 9 sekundarnih ugovora (2 ugovora o radovima)

✓ **povučena EU sredstva: 0,00 HRK**

☐ Stanje na 9/2023.

✓ **Odobreno: 60 projekata**

- Ukupna vrijednost (s PDV-om): 3,5 mlrd. EUR
- Prihvatljivi troškovi: 2,8 mlrd. EUR
- EU bespovratna sredstva: 1,9 mlrd. EUR

• **6 završenih projekata** (Vodice 2. faza, Županja 2. faza, RVS Osijek faza 2, Virovitica, Nova Gradiška 2. faza i Jastrebarsko)

• 54 u provedbi

✓ projekti se provode kroz 195 ugovora o radovima od čega je:

- završeno: 37 (3 austrijski izvođači)
- u provedbi: 139 (12 austrijski izvođači)
- u postupku JN: 14
- preostalo za pokrenuti postupke JN: 5

✓ dodatnih 100 mln. EUR od prometa – 204,5 % alokacije dodijeljeno

✓ **povučena EU sredstva: 1 mlrd. EUR** - 107,8 % alokacije

✓ 11 projekata planira se prebaciti za daljnje financiranje kroz NPOO čime će se iznos dodijeljenih sredstava smanjiti na 180,3% dostupne alokacije, a isplaćenost 97,9% (s prometom)

✓ 9 projekata se planira fazirati

✓ 27 projekata se planira završiti nacionalno (17 do 2025. i 10 do 2027.)

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

- usklađen s nacionalnim strateškim dokumentima i s europskim prioritetima usmjerenima na digitalnu i zelenu tranziciju
- obuhvaća reforme i investicije koje će se provesti najkasnije do 30. lipnja 2026.

➤ Komponente:

1. Gospodarstvo
2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
3. Obrazovanje, znanost i istraživanje
4. Tržište rada i socijalna zaštita
5. Zdravstvo
6. Inicijativa: Obnova zgrada

Ulaganja u vodnokomunalnu infrastrukturu

- podkomponenta C1.3.
„Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom“
- reformska mjera C1.3. R1
„Provedba programa vodnog gospodarstva“

➤ **Sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost:
696,8 milijuna eura + dodatnih 305 milijuna
eura (Odluka VRH) = 1 milijarda eura**

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Provedba programa vodnog gospodarstva obuhvaća međusobno usklađeni proces donošenja legislativnog okvira (u kontekstu provedbe reforme vodno-komunalnog sektora) i provedbe investicija objedinjenih u dva programa:

		Alokacija
C1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda • Pобољшanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija • Provedba investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava odvodnje	523,2 milijuna eura
C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe • Mjerni uređaji na vodozahvatima • Osiguranje kvalitetne i sigurne vodoopskrbe na ruralnim, brdskim i demografski ugroženim područjima • Razvoj vodoopskrbe na području Hrvatske	320,9 milijuna eura
C1.3. R1-I3	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama • Program smanjenja rizika od štetnog djelovanja voda • Program revitalizacije slatkovodnih sustava	157,7 milijuna eura
Ukupno		1 milijarda eura

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (objavljeni pozivi)

- Poziv na dostavu projektnih prijedloga za Financiranje provedbe već započetih investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove **sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda** u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.- 2026.
 - Poziv zatvoren
 - Vrijednost poziva 106,2 milijuna EUR EU bespovratnih sredstava
 - **Odobrena 73 projekta:** - ukupna vrijednost (s PDV-om): 155,8 milijuna EUR
 - prihvatljivi troškovi: 117,3 milijuna EUR
 - EU bespovratna sredstva: 93,8 milijuna EUR
 - do sada isplaćeno: 63,3 milijuna EUR bespovratnih sredstava
- Poziv na dostavu projektnih prijedloga za Financiranje **projekata smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama** u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.- 2026.
 - Poziv u tijeku (trajanje do iskorištenja raspoloživih EU sredstava predviđenih za ovaj Poziv ili isteka krajnjeg roka za podnošenje projektnih prijedloga do 31.12.2023.)
 - Vrijednost poziva 157,7 milijuna EUR
 - **Do sada odobreno 33 projekata:** - ukupna vrijednost (s PDV-om): 153,4 milijuna EUR
 - prihvatljivi troškovi/EU bespovratna sredstva: 114 milijuna EUR
 - do sada isplaćeno: 19,9 milijuna EUR prihvatljivih/bespovratnih sredstava

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (objavljeni pozivi)

- Poziv na dostavu projektnih prijedloga za Financiranje provedbe investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove **sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda** u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.- 2026.
 - Poziv u tijeku (trajanje do iskorištenja raspoloživih EU sredstava predviđenih za ovaj Poziv)
 - Vrijednost poziva 437,7 milijuna EUR (s Odlukom VRH dodanih 305 milijuna eura)
 - **Do sada odobreno 66 projekata:** - ukupna vrijednost (s PDV-om): 494,1 milijuna EUR
 - prihvatljivi troškovi: 393,7 milijuna EUR
 - EU bespovratna sredstva: 314,9 milijuna EUR
 - do sada isplaćeno: 7,1 milijun EUR bespovratnih sredstava
- Poziv na dostavu projektnih prijedloga za **Financiranje mjernih uređaja na vodozahvatima**
 - Poziv zatvoren
 - Vrijednost poziva 8,5 milijuna EUR
 - Isporučeno 652, ugrađeno 584 mjerna uređaja
- Poziv na dostavu projektnih prijedloga za Financiranje provedbe projekata koji se odnose na **poboljšanje vodnokomunalne infrastrukture aglomeracija**
 - Poziv u tijeku (trajanje do 31.12.2023.)
 - Vrijednost poziva 314,9 milijuna EUR
 - Planirano prebacivanje 11 već odobrenih projekata u okviru OPKK 14-20 (Cres – Lošinj, Beli Manastir, Semeljci, Našice, Đurđevac, Imotski, Slatina, Križevci, Karlovac – Duga Resa, Vrbovec i Ivanec) i odobravanje 2 nova projekta (Pula Sjever i Sušine - Đurđenovac)
 - **Do sada odobren 1 projekt** – Pula Sjever: - ukupna vrijednost (s PDV-om): 56,9 milijuna EUR
 - prihvatljivi troškovi: 45,5 milijuna EUR
 - EU bespovratna sredstva: 33,2 milijuna EUR
 - do sada isplaćeno: 1,7 milijuna EUR bespovratnih sredstava

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Ciljevi

- provedba reforme u sektoru vodnih usluga kako bi se omogućila dostupnost javnih vodnih usluga svim potrošačima po priuštivoj cijeni
- poboljšanje upravljanja vodama i očuvanje vodnih resursa s ciljem postizanja veće otpornosti na klimatske promjene
- doprinos usklađenju sa zahtjevima Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda i Direktive o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju

Mjerljivi pokazatelji (do kraja 2Q 2026.)

- zaključeno 160 ugovora o radovima za projekte vodnokomunalnog sektora
 - zaključeno 20 ugovora o radovima za projekte zaštite od štetnog djelovanja voda
 - izgrađeno i funkcionalno 31 UPOV-a
 - izgrađeno/rekonstruirano 851 km mreže javne odvodnje
 - izgrađeno/rekonstruirano 956 km mreže javne vodoopskrbe
 - preko 220.000 ES (ekvivalent stanovnika) koristi poboljšani sustav pročišćavanja otpadnih voda
 - preko 45.000 stanovnika ima pristup poboljšanoj opskrbi vodom
 - smanjenje gubitka vode za barem 7 % na nacionalnoj razini (sa 44% na 37%)
 - na 526 vodocrpilišta ugrađena potrebna oprema za evidenciju zahvaćenih količina vode
 - revitalizirano 27 km vodotoka
 - izgrađeno 77 km zaštitnih građevina
 - 20.000 stanovnika ima koristi od mjera zaštite od poplava
-
- do Q2/2022 ostvareni pokazatelji koji su bili jedan od uvjeta kako bi se osiguralo povlačenje druge tranše financijskog doprinosa iz MOO-a
 - 226 km izgrađene ili rekonstruirane mreže javne vodoopskrbe
 - 115 km izgrađene ili rekonstruirane mreže javne odvodnje

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Načelo „Ne nanosi značajnu štetu” (eng. *Do No Significant Harm - DNSH*)

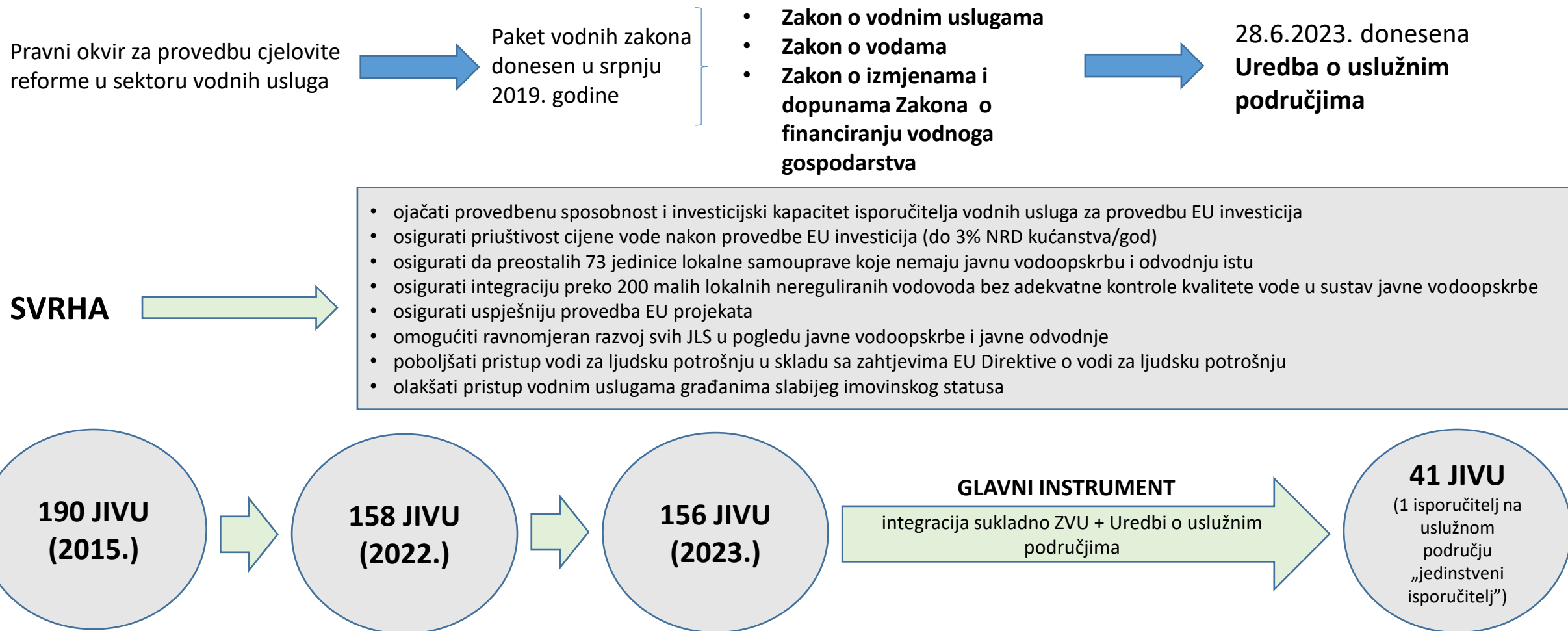
Sva ulaganja moraju biti u skladu s jednim ili više okolišnih ciljeva obuhvaćenih EU taksonomijom (članak 17. Uredbe 2020/852) te je potrebno dokazati da se ne nanosi bitna šteta u pogledu:

- Ublažavanja klimatskih promjena
- Prilagodbe klimatskim promjenama
- Održivog korištenja i zaštite vodnih i morskih resursa
- Kružnog gospodarstva, uključujući sprečavanje nastanka i recikliranje otpada
- Sprečavanja i kontrole onečišćenja zraka, vode ili tla
- Zaštite i obnove biološke raznolikosti i ekosustava

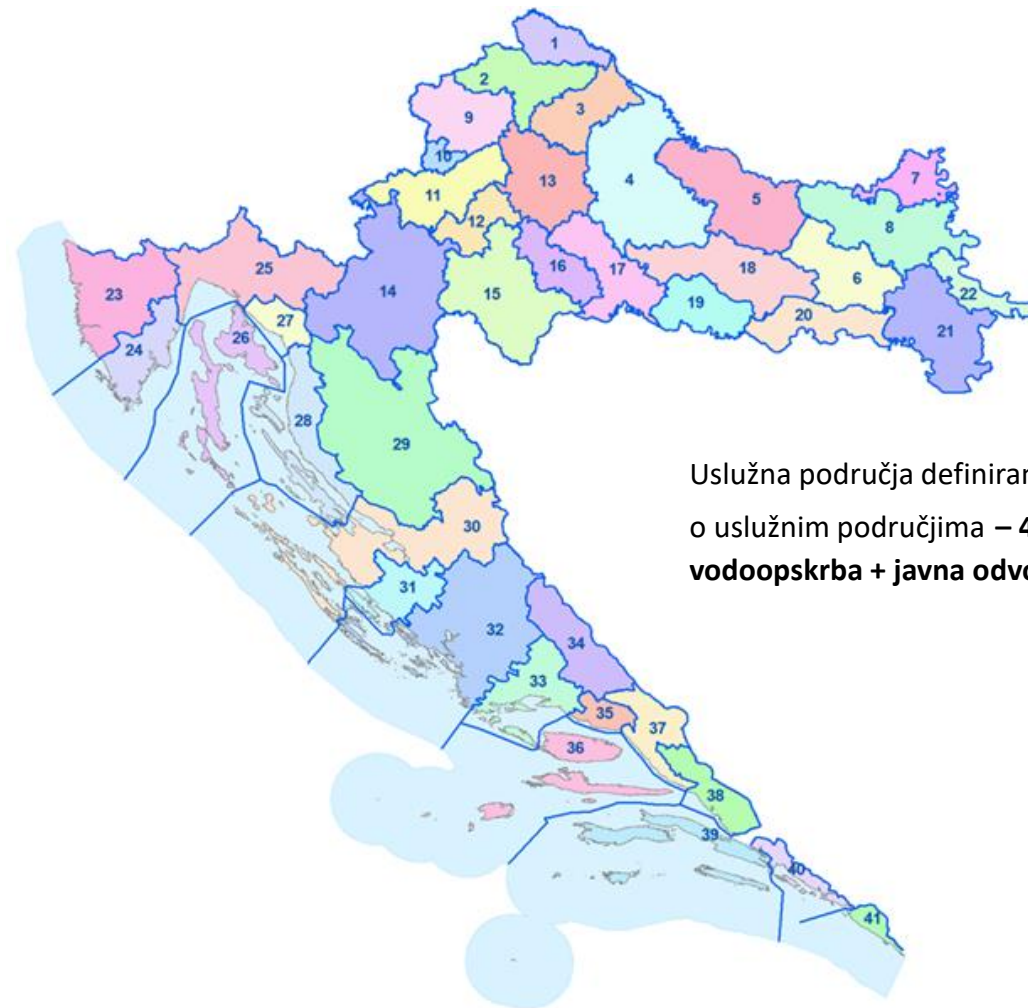
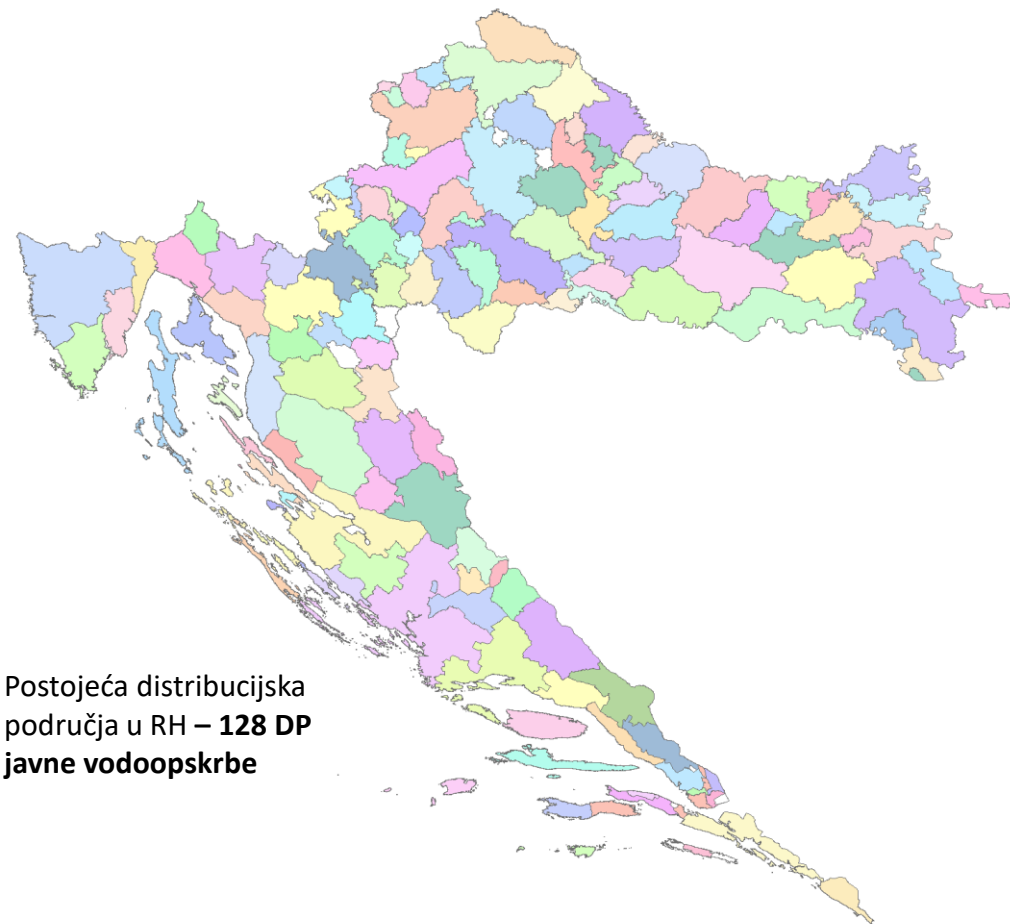
U tom smislu potrebno je dokazati, ne samo kako će projekt u najvećoj mogućoj mjeri ublažiti bilo kakve negativne ekološke učinke već i na koji način će doprinijeti pozitivnim učincima tijekom provedbe projekta

- Za sve projekte potrebno je osigurati da se provede procedura PUO/OPUO uključujući i prilagodbu na klimatske promjene u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU i RH
- osigurati da u novoizgrađenim sustavima javne vodoopskrbe prosječna potrošnja energije bude do 0,5 kWh/m³ ili da infrastrukturni indeks istjecanja (ILI) bude do 1,5, a kod obnove sustava javne vodoopskrbe da se smanji prosječna potrošnja energije za više od 20 % ili da se smanje gubici za više od 25%

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (reforma u sektoru vodnih usluga)

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. (reforma u sektoru vodnih usluga)

EU financiranje

- Pretpristupni program ISPA
- Operativni program zaštite okoliša 2007.-2013.
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.
- Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Naziv prioriteta	Specifični cilj	Naziv operacije	Alokacija
Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, prilagodbe na klimatske promjene, sprječavanje rizika, zaštita okoliša i održivosti resursa	2. iv Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i sprječavanja rizika od katastrofa te otpornosti, uzimajući u obzir pristupe utemeljene na ekosustavima	Poboljšanje zaštite od poplava	121,5 milijuna eura
		Poboljšanje zaštite od poplava uzrokovanih visokim razinama mora	
	2.v. Promicanje pristupa vodi i održivog upravljanja vodama	Poboljšanje sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	695 milijuna eura
		Poboljšanje sustava javne vodoopskrbe	
		Smanjenje gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe	
UKUPNO			816,5 milijuna eura

Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027.

Plan korištenja sredstava

- Dio sredstava planira se za tzv. faziranje projekata iz OPKK 2014. – 2022.
 - 9 projekata (Varaždin, Velika Gorica, Rijeka, Novi Vinodolski, Zadar, Kaštela-Trogir, Split-Solin, Ivanić Grad, Dubrovnik)
 - 380 – 500 milijuna EUR bespovratnih sredstava

- Novi projekti
 - Velik broj spremnih projekata
 - Prioritizacija projekata do iskorištenja dostupnih sredstava

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I
ODRŽIVOG RAZVOJA

Hvala na pažnji!